

Zelei-Pintér Magdolna: Kultúrakutatás határainkon innen és túl

A kétnapos konferenciát *Kozma Tamás*, a HERA elnöke nyitotta meg köszöntőjével az egyesület youtube csatornáján keresztül. A köszöntőjében kihangsúlyozta, mennyire fontos a kutatások során is a személyes interakció, a közös gondolkodás, a kutatás mint közösségi munka. A pandémiás időszak alatt azonban a kutatóknak nem volt lehetőség erre és ezzel az újszerű kihívással kellett megküzdeniük. *„Magányban lehet gondolkodni, magányban lehet írni, de csak közösségben lehet alkotni!”* – az egyesület elnöke köszöntőjében ezzel is utalva a világjárvány kutatói tevékenységekre gyakorolt hatásának egyik tanulságára.

A konferencia programjából természetesen idén sem hiányozhatott az elismerések (Báthory-díj, HERA-díj, Publikációs-díjak) bejelentése. A díjakat a hagyományokhoz híven az egyesület vezetőségi tagjai adták át, ezúttal virtuálisan. A Báthory-díjat Polónyi István, az egyesület Felsőoktatási szakosztályának elnöke, a Debreceni Egyetem professzora kapta, a HERA-díjat pedig Máté-Szabó Barbara, az egyesület GYES-en levő általános titkára, a Debreceni Egyetem tanársegédje.

A plenáris köszöntők mellett az angol és magyar nyelvű plenáris előadásokat is közzé tették az egyesület youtube csatornáján. A konferencia központi témáját tükrözve a pandémia oktatásra, oktatáspolitikára gyakorolt hatását taglalta *Herbert Altrichter*, professzor emeritus (Austria, Linz, School of Education, Department of Educational Research Johannes Kepler University) és *Polónyi István*, egyetemi tanár (Debreceni Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet) előadásaikban.

A VIII. HERA Évkönyv mellett további két érdekes könyvbemutatóra is sor került, az Oktatás és társadalom 2021. évi sorozatából. A konferencia első napján *Óhidy Andrea: Élethosszig tanulni. Az Európai Unió lifelong learning koncepciójának adaptációja Magyarországon és Németországban 1996 és 2005 között* című kötetének bemutatására került sor, a második napon pedig *Hrubos Ildikó A bolognai tornyok üzenete. Tanulmányok az európai felsőoktatási reformról és a nemzetközi trendekről* című művét prezentálta.

A távkonferencia formájában megvalósuló tudományos rendezvényre ugyan kihatással volt a világjárvány, de népszerűségét nem befolyásolta, hiszen rendkívül magas érdeklődés övezte az

eseményt. Ezalkalommal több mint 300 előadás került befogadásra. Az előadások 70%-át a Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesület tagjainak kutatásait mutatja be.

A távkonferencián két műfajban zajlottak a kutatási eredményeket bemutató előadások:

- egyrészt klasszikus szekció típusú előadások keretében nyílt lehetőség egyes kutatási eredmények bemutatására és azok megvitatására,
- másrészt a befogadott előadások nagy létszámából adódóan az előző évi jó gyakorlat átvételével workshop jellegű szekciók keretében: itt 7-15 előadás előzetes megtekintését követően nyílt lehetőség az adott workshop szekciósávjában a prezentációkról/posztokról beszélgetni.

A kultúra, közművelődés, közösségépítés témakörében idén is szép számmal fogadtak be előadásokat. A Felnőttkori és közösségi tanulás webináriumok keretében több mint 20 előadás foglalkozott ezen témákkal. Külön említést érdemel, hogy a hazai kutatóink mellett a Kárpát-medence számos pontjáról érkeztek előadások kulturális magyar szervezetek tagjaitól.

Közösségépítés témaköréhez kapcsolódóan több előadást is megemlíthetünk, amelyek a közösségek különböző szintű szervezésére-fejlesztésére irányulnak. Ezek közül *Velics Gabriella* „Magunk miatt” - a digitális közösségépítés szakmai és személyes kompetenciafejlesztő hatása című előadása egyetemista hallgatók-oktatók közösségének megerősítésére irányuló programsorozatát mutatja be. Települési szintű közösségek fejlesztésének lehetőségét mutatja be *Benke Magdolna* Közösségépítés okos és nem okos kistelepüléseken poszterelőadása, amely a kistelepüléseken történő „okos” fejlesztések és közösségeik közötti kapcsolódást vizsgálja. Vagy megemlíthetjük *Bánkutiné Mihalcsik Márta* Érték és közösség - Helyi kézműves alkotóközösségek (hímzés, csipkeverés) és helyi értéktárak szerepe, egymásra hatása a Balaton-felvidéki kistelepüléseken előadását is, amely a helyi értéktárak települési alkotóközösségekre gyakorolt pozitív hatását mutatja be. A közösségépítés nemzeti szintű kihívásaira pedig *Kozma Tamás*, a HERA elnöke hívta fel a figyelmet Közösség, tanulás, innováció című előadásában.

A közművelődés témaköréhez kapcsolódóan szintén több érdekes kutatási eredményt tártak fel a résztvevők. Ezek közül kiemelnénk *Juhász Erika* A közművelődés helyzete és reakciói a koronavírus-járványra kutatását, amely a hazai közművelődési intézmények, közösségi színterek világjárvány következtében megjelenő mindennapi működési nehézségeit és az ezekre adott válaszát, innovációs tevékenységeit mutatja be. További hazai kutatást prezentáló e-posztok egyike *Oszterman Dorottya* A közművelődési intézmények szerepe az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosításában előadása, amelyben arra keresi a választ, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén megyében milyen mértékben valósul meg a közművelődési alapszolgáltatások közül az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása. Egy kis nemzetközi kitekintés gyanánt a határon túli, romániai/erdélyi magyar kulturális intézmények és közművelődési tevékenységek állapotáról *Barabási Tünde*, *Herczegh Judit* szerzőpáros A romániai (magyar) kulturális fogyasztás és közművelődés jellemzői az EU összesített és országos statisztikai mutatók tükrében poszterelőadásukban adnak átfogó helyzetképet.

A konferenciára több kárpát-medencei magyar szervezettől is érkeztek be előadások, főként Erdélyi vonatkozású kutatásokról. A kultúra témaköréhez kapcsolódóan ilyen nemzetközi kutatási eredményeket bemutató előadásokat emelnénk ki. Az egyik egy összehasonlító kutatás *Bartalis Izabella* - *Salló Szilárd* - *Miklósi Márta* szerzőktől A kultúra jogi szabályozása és igazgatási rendszere Magyarországon és Romániában címmel. A másik *Széman Emese Rózsa* - *Brínzan-Antal*

Cristina szerzőpárostól a Kulturális intézmények és szervezetek Romániában című poszter előadása. Végezetül *Márkus Edina* két évtizedet átfogó kutatási tevékenységeket vizsgáló előadását említenénk meg, Az erdélyi magyar kulturális intézményrendszerre vonatkozó kutatások 2000-2020 címmel. Ezek a kutatások egy nemzetközi kutatási programba illeszkednek bele, amelyet a Nemzeti Művelődési Intézet Közművelődési Tudományos Kutatási Programja támogatott a kutatócsoportok részére kiírt pályázatán.

A távkonferencián elhangzó előadások sok új lehetőséget és választ kínáltak a tanuló társadalom aktuális kihívásaira. Emellett a távkonferencia pozitív hozadéka, hogy az elhangzott plenáris előadások, e-posztok és elektronikus prezentációk hosszútávon elérhetőek az egyesület honlapján és youtube csatornáján, így a konferencián való való idejű részvétel híján a későbbiekben is megtekinthetőek.

Bővebb információk a konferenciáról és az e-poszter galéria elérhető a HERA Egyesület honlapján: <http://hera.org.hu/>